

Комунальний вищий навчальний заклад
«Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради

Комунальний заклад
«Херсонська обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки»
Херсонської обласної ради

«Кінопедагогіка рідного краю» - орієнтовна програма курсу

Автор-розробник проєкту:

Крижановська Ольга Володимирівна, заступник директора з організації бібліотечного обслуговування Херсонської обласної бібліотеки для дітей ім. Дніпрової Чайки

Вступне заняття 1. Херсонщина на мапі кіноіндустрії світу

Творчий спадок Сергія Бондарчука та Олександра Довженко

Сергій Федорович Бондарчук - актор та режисер, народився в с. Білозерка Херсонської губернії 25 вересня 1920 року. У кіно дебютував 1948 року в фільмі "Молода гвардія". Загальне визнання в якості актора С.Ф.Бондарчук здобув після ролі Тараса Шевченка в однойменному фільмі 1951 року. В якості режисера Сергій Бондарчук дебютував в 1959 році фільмом «Доля людини», а вже у 1968 році був нагороджений кінопремією "Оскар" за кіно-епопею «Війна та мир».

Олександр Довженко створив сценарій фільму «Поема про море», а пізніше розпочав роботу над самим фільмом за тими матеріалами, що були зібрані ним у нашому краї. Саме задум створити фільм про будівництво Каховської гідроелектростанції й Каховського моря, привів режисера на Херсонщину. Тут він живе в Каховці, зустрічається з будівельниками, архітекторами нового міста, яке незабаром з'явиться на карті Херсонщини. Всі ці зустрічі, бесіди, враження лягли в основу майбутнього кіносценарію.

Читати

Бондарчук С. Ф. - http://esu.com.ua/search_articles.php?id=36998

Довженко О.П. Літературна Херсонщина. Довідник школяра

<http://www.library.kherson.ua/dovidnyk/pdf/d-j/dovzhenko.pdf>

Кіноповість «Поема про море» <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=4165>

Слухати

Аудіокнига О.П.Довженка «Земля» https://www.youtube.com/watch?v=55v01qX_H4M

Дивитись

Художній фільм «Доля людини» <https://www.youtube.com/watch?v=ov7bKyahGL4>

Документальний фільм про роботу С.Ф.Бондарчука над екранізацією роману «Війна та мир»
<https://www.youtube.com/watch?v=AUTfDFTweYc>

Вручення премії «Оскар»

https://www.youtube.com/watch?time_continue=129&v=BZ9gYkIAPi8&feature=emb_logo

Художній фільм «Поєма про море» <https://www.youtube.com/watch?v=CJN0riQ35ki>

Документальний фільм про роботу О.П.Довженка, сценариста та кіномитця

<https://www.youtube.com/watch?v=cnV9DdRliqE>

Заняття № 2. Херсонщина - в кадрі.

Тема заняття «Херсонщина - в кадрі» допоможе ознайомити учнів з мальовничими куточками нашого краю, що потрапили до різних кінострічок. Ця тема може бути побудована за принципом віртуальної подорожі Херсонщиною.

До дитячого кінофільму «Пригоди Тома Соєра та Гекльберрі Фінна» (реж. С. Говорухін) увійшли кадри узбережжя Дніпра біля села Львове. На момент зйомок ця місцина перетворилась на річку Міссісіпі. Наступною зупинкою кіноподорожі може стати с. Тягинка, де зберігся міст 19 століття. Саме на цьому мосту знімалася сцена про паровоз, який переїжджав палаючий міст у фільмі режисера Едмонда Кеосаяна «Невловимі месники». Далі вирушаємо до Чаплинського району, а саме в біосферний заповідник «Асканія-Нова». Тут в ботанічному саду у павільйоні Грот знімали стрічку «Діти капітана Гранта». Наступною зупинкою вашої подорожі може бути Благовіщенський монастир, що поблизу Білозерки. Тут проходили зйомки фільму «Таємничий монах». Кожна з цих розповідей повинна супроводжуватись відеофрагментами згаданих кінофільмів

Заняття № 3. Актори з Херсонщини - зірки екрану.

Біографія та творчість: Євгена Матвєєва, Миколи Грінька, Сергія Гармаша, Георгія Делієва.

Матвєєв Євген Семенович, актор, режисер. Народився в с. Новоукраїнці Скадовського району у селянській родині. У Херсонському театрі він починав статистом, брав участь у масових сценах. У 1940-1941 роках Матвєєв Є.С. навчався в Київській кіноакторській школі. Його першим вчителем був О.П. Довженко. Перша режисерська робота в кіно – фільм “Циган”, відразу принесла йому визнання, яке не покидало талановитого кінорежисера і в наступних роботах: «Смертельний ворог», «Доля», «Любов земна», «Особливо важливе доручення» та інших. Вдячні тавричани шанують пам'ять видатного земляка. У с. Виноградів Олешківського району на Будинку культури ім. Є.С. Матвєєва встановлено також і меморіальну дошку.

Грінько Микола Григорович народився в Херсоні в акторській сім'ї. Першою відомою роботою актора стала роль в драмі Олександра Алова і Володимира Наумова «Мир входящому». На міжнародному кінофестивалі у Венеції картина отримала "Золотого лева", а роль ексцентричного американця у виконанні М.Г.Грінька вразила навіть американських кінокритиків Микола Грінько став улюбленим актором Андрія Тарковського, який знімав його практично в усіх своїх фільмах. Ролі зіграні цим актором увійшли до золотого фонду вітчизняного та світового кіно. Уродженцями нашого міста є і популярні актори сучасності **Сергій Гармаш та Георгій Делієв.**

Заняття № 4,5. Література + кіно.

На прикладі творчості Олесь Гончара, Бориса Лавренюва, Ігоря Болгарина.

Олесь Гончар прославив Херсонщину та її працьовитих людей у романах і повістях «Таврія», «Перекоп», «Тронка», «Бригантина» та багатьох інших. Ряд із них були екранізовані. **Борис Лавренюв**, який народився і виріс у Херсоні, увійшов у історію світового кінематографу завдяки екранізації Григорієм Чухраєм його оповідання “Сорок

первый". У творчому доробку заслуженого діяча мистецтв України, **Ігоря Болгарина** більше 20 популярних кінофільмів, серед яких «Дума про Ковпака», «На графських развалинах», «Адъютант его превосходительства», «Секретный фарватер», «Девять жизней Нестора Махно», зняті за його сценаріями. Ігор Болгарин є почесним громадянином міста Гола Пристань та селища Велика Лепетиха.

Читати

Літературна Херсонщина. Довідник школяра. Стаття «Олесь Гончар»

<http://www.library.kherson.ua/dovidnyk/pdf/a-g/gonchar.pdf>

Літературна Херсонщина. Довідник школяра. Стаття «Борис Лавренъов»

<http://www.library.kherson.ua/dovidnyk/pdf/k-o/lavrenyov.pdf>

Літературна Херсонщина. Довідник школяра. Стаття «Ігор Болгарин»

<http://www.library.kherson.ua/dovidnyk/pdf/a-g/bolgaryn.pdf>

Слухати

Аудіокнига: новела "Залізний острів" О. Гончара (з роману "Тронка")

<https://www.youtube.com/watch?v=tXV0-WJ7Xzo>

Дивитись

«Тронка». Фрагмент фільму. <https://www.youtube.com/watch?v=AsBCxe7LGjA>

Документальний фільм про життєвий шлях О. Гончара

<https://www.youtube.com/watch?v=x5FxsBYNNhg>

"Поборники незалежності". Документальний фільм про О. Гончара

<https://www.youtube.com/watch?v=9FYsqO5XKXw>

«Подих слова». Документальний фільм про О. Гончара

<https://www.youtube.com/watch?v=EkIFrutYO4A>

«Сорок первый». Художній фільм.

<https://www.youtube.com/watch?v=jMmwgEwsPd8>

«9 жизней Нестора Махно». Серіал.

<https://www.youtube.com/watch?v=OzM5Qo-1S7Y>

Заняття № 6. «Херсонщина.ДОС»

Вагомим є вклад наших земляків у розвиток сучасного вітчизняного документального кіно. Під час заняття слід розкрити творчість сучасного режисера і сценариста Романа Бондарчука, уродженця нашого міста, арт-директора кінофестивалю «Docudays UA». Учням можна запропонувати переглянути найбільш яскраві документальні стрічки, створені на матеріалах Херсонщини: «Українські шерифи», «Чумаки» та інші. У 2016 році його документальна стрічка «Українські шерифи» була висунута від України на премію «Оскар».

Читати

Про фільм Р. Бондарчука "Вулкан", події якого розгортаються на Херсонщині

<https://www.bbc.com/ukrainian/features-russian-47808200>

"Все мои истории про Украину". Р. Бондарчук про свої фільми та Херсонщину

<http://artkavun.kherson.ua/vse-moi-istorii-pro-ukrainu--dokumentalist-roman-bondarchuk-o-svoih-filmah-i-hersonschine.htm>

Дивитись

Трейлер до фільму «Вулкан» Р. Бондарчука.

https://www.youtube.com/watch?v=XZ_9tBa0Wvg –

Таємниці мого міста. Чумаки.

https://www.youtube.com/watch?v=PtJ7_cAh6Po

Заняття №7. Історик і кіно.

Тему «Історик і кіно» слід побудувати на цікавих кінофактах про засновників міста Херсона, а також відомих державних і військових діячів, митців і просто цікавих людей свого часу, кожен з яких залишив свій яскравий слід в історії нашого краю. Серед таких особистостей Григорій Потьомкін, Федір Ушаков, Джон Говард, Олександр Суворов, Джон Поль Джонс, Надія Дурова та ін.

Дивитись

«Історія Херсонського краю». Документальний фільм

<https://www.youtube.com/watch?v=steNWTNckNs&t=2s>

«Историческая родина Эдуарда Александровича Фальц-Фейна». Документальний фільм.

<https://www.youtube.com/watch?v=ps15zqR5CVk>

Асканія Нова, 1914 рік. Історичні кадри про візит в Асканію Миколи II.

<https://www.youtube.com/watch?v=uLrfvbotJsk>

Заняття №8. Історик і кіно.

Джонс Джон Поль (1747-1792 рр.) - офіцер англійського королівського флоту, з ідейних міркувань перейшов на бік Північноамериканських Сполучених Штатів. У 1788 захищав Херсон від турецького флоту, був прийнятий козаком у кошове військо Запорозьке.

Дурова Надія Андріївна (1783-1866 рр.) – «гусар-дівичка», письменниця, мемуаристка, перша жінка, яка за бойову відвагу була нагороджена військовою відзнакою – Георгіївським хрестом. Дочка гусарського офіцера, в дитячі роки мешкала в Україні, зокрема в Херсоні. Кінофільм режисера Е.Рязанова "Гусарська балада" (1962) присвячений цьому історичному персонажу.

Махно Нестор Іванович – (1888–1934) - історична особа, ідейний анархіст, ватажок повстанських загонів півдня України, керівник («батько») анархістського руху 1917-1921 років, який розгортався в тому числі і на території нашої області.

Читати

Чоп В. Нестор Іванович Махно. —Запоріжжя. 1998. —84 с.

<https://zounb.zp.ua/sites/default/files/news/2015/09/nimzs.pdf>

Дивитись

«Джон Пол Джонс у Херсоні». Документальний фільм.

<https://www.youtube.com/watch?v=PApifyKiitE>

Історія Херсона. Ч.2. Джон Пол-Джонс.

https://www.youtube.com/watch?v=yEalXeVB0_M

«Херсон і гусарська балада. Кавалерист дівичка Дурова Надія».

<https://www.youtube.com/watch?v=O9FJKagJY6Y>

«Дев'ять житей Нестора Махно», серія 6

<https://www.youtube.com/watch?v=IOBukuF1Seg>

Заняття №7. Авангард на Херсонщині

Особливим чином в проєкті слід представити тему «Авангард на Херсонщині». За допомогою сучасних кінофільмів та телепередач учні зможуть познайомитися з діяльністю літературно-мистецької групи «Гілея» та яскравих представників літературно-мистецького авангарду: Давида Бурлюка, Володимира Маяковського, Олексія Кручоних.

Села й міста, країни й континенти міняв, як рукавички, поет і батько футуризму Давид Бурлюк. Але ж хіба тільки їх? Стилi, напрямки, різновиди мистецтва тасував, як колоду карт, цей не тільки зовнішньо колоритний чоловік. Чи було випадковістю, що в низці гучних справ і слів, яскравих міст і містечок Херсонщина тривалий час залишається для Бурлюка та його родини творчою лабораторією, де створюються книги, картини і група «Гілея»?

1898 рік став роком знайомства Бурлюків з Херсонщиною. Першим місцем, в якому голова великої сім'ї Давид Федорович Бурлюк отримав посаду управителя маєтку князя Святополка-Мирського, стала Золота Балка (нині Нововоронцовський район Херсонської області). А вже через декілька років в життя бурлюківської родини, а згодом і в історію авангардного мистецтва, увійде село Чорнянка Херсонської губернії. Цього разу Давид Федорович буде керувати Чорнодолинським маєтком графа Мордвінова, молодші діти навчатимуться в херсонській гімназії, а старший син – Давид – приїжджатиме на літні та зимові вакації разом з друзями. Серед гостей – Володимир Маяковський, Борис Лавренєв, Михайло Ларіонов, Велимир Хлєбников, Бенедикт Лівшиць.

Дивитись

Давид Бурлюк. Відеопрезентація.

<https://www.youtube.com/watch?v=-d8TggPVq1g>

Маяковський. Відкритий урок з Дмитром Биковим.

<https://www.youtube.com/watch?v=BBSBCm8PjzA>

Олексій Кручоних. Вірші у виконанні автора.

<https://www.youtube.com/watch?v=1ReSigmv8Yw>

Олексій Кручоних. Документальний фільм.

<https://www.youtube.com/watch?v=SRQtfW8tYeI>

«Маяковський. Два дні». Художній фільм.

<https://www.youtube.com/watch?v=JTDJeugSOaw&t=1092s>

В. Маяковський у фільмі "Баришня і хуліган" 1918 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=k2rhMwhgnro>

Заняття № 8. Арт-прогулянка вулицями Херсона

«Арт-прогулянка вулицями Херсона» побудована на використанні відеодокументів про пам'ятники та пам'ятні місця обласного центру, які були відзняті в ряді кінострічок.

Дивитись

Фрагмент з фільму "Вторжение" 1980 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=aQbGa0uV27o&t=66s>

Кадри з фільму «Капітан Немо» 1975 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=oR69LLo2nG4>

Кадри з фільму "Девушка и море" 1981 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=HyZDtYYTF7Q&t=5s>

Кадри з фільму: "Днепровский ветер. Чары-камышы" 1976 рік.

https://www.youtube.com/watch?v=Ya_AMc8QYc8

Кадри з фільму "5 минут страха" 1985 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=DqebZtGTOMY>

Кадры из фильма "Стоянка - три часа" 1974 рік.

<https://www.youtube.com/watch?v=Uqme-wUmaP4>

<https://www.youtube.com/watch?v=bjIJ2ITtpQ&t=17s>

Кадри з фільму "Днепр - Славутич " 1970 рік.
<https://www.youtube.com/watch?v=RVQB-tonyhc>

Кадри з фільму "Молодой человек из хорошей семьи" 1989 рік:
Залізничний вокзал <https://www.youtube.com/watch?v=-RbDYyMGIM>
Басейн https://www.youtube.com/watch?v=Fc827sx_er4
Суднобудівний завод <https://www.youtube.com/watch?v=MoMr9cLBJWo>
Кафе на вул. Суворова <https://www.youtube.com/watch?v=69IzFN-dsjA&t=16s>
Набережна <https://www.youtube.com/watch?v=yJdxgVEt5bk>
Кінотеатр «Україна» <https://www.youtube.com/watch?v=ZJgr1jWIDAg>

Читати

«ТОВАРИЩ», КОТОРОГО МЫ ПОТЕРЯЛИ НАВСЕГДА...
<http://mycity.kherson.ua/avtory-ag/zaharov1/tovar-poter.html> - Товарищ

Заняття №9. Херсонщина фестивальна

Тема «Херсонщина фестивальна» дозволить поринути у світ аматорського кіномистецтва, побувати на щорічних міжнародних кінофестивалях «КІНОКІМЕРІЯ», та ознайомитись з кращими роботами учасників фестивалю.

Міжнародний кінофестиваль «КІНОКІМЕРІЯ» - це щорічний конкурсний спеціалізований фестиваль кіно й відео фільмів створених аматорами не тільки нашої країни, а й інших зарубіжних країн.

Вперше конкурс аматорських кінострічок відбувся у 2006 році. У 2007 році він вже став Всеукраїнським, а з 2008 року фестиваль став Міжнародним. З 2009 року «КІНОКІМЕРІЯ» здобула ексклюзивне право формувати спеціальну програму кращих аматорських фільмів від України для участі у престижному щорічному Міжнародному фестивалі аматорського кіно «UNICA». UNICA - це Міжнародна спілка кіно, член офіційної ради UNESCO.

Дивитись

БаБкоМАТ, фільм-переможець XI Міжнародного фестивалю аматорського кіно «Кінокімерія».
https://www.youtube.com/watch?v=XL_lo5s42k8

Заняття №10. Херсонщина туристична в об'єктиві

В рамках теми «Херсонщина туристична в об'єктиві» слід познайомити дітей з яскравими рекламними відеороликами та телепередачами про туристичні перспективи нашого краю.

Херсонщина – унікальна територія, єдина з областей України, яка має вихід до двох теплих морів - Чорного і Азовського. Екологічно чиста і неповторна дельта Дніпра, одні з найбільших у Європі плавнів міжнародного значення.

Саме на Херсонщині розташовані: найдовша піщана коса в світі – Арабатська Стрілка; найбільший в Європі безлюдний острів – Джарилгач; найбільший піщаний масив в Україні, один з найбільших у Європі – Олешківські піски; найбільше в Україні водосховище за обсягом запасів прісної води – Каховське; найбільший у світі рукотворний ліс – 100 тис. га. понад 450 км. морської берегової лінії, 200 км. піщаних пляжів морського узбережжя...

В області більше 5 тис. об'єктів історико-культурної спадщини (легендарна Кам'янська Січі, скіфські кургани, античні городища, залишки турецьких укріплень, багаточисельні храми).

Дивитись

Україна вражає: Херсонщина.

<https://www.youtube.com/watch?v=L58I9sFg5Z4>

<https://www.youtube.com/watch?v=LMw43dUm59g>

Звуки Півдня. Так лунає Херсонщина.

<https://www.youtube.com/watch?v=fC94FxC7e44>

<https://www.youtube.com/watch?v=rpjo4tBqv8w>

Ле Маршрутка. Херсонщина.

<https://www.youtube.com/watch?v=WJJl039LvAY>

Заняття № 11. Підсумкове. Херсонщина: історія, культура, люди!

(за основу можна взяти один з підсумкових медіа-уроків корпоративного проєкту "Основи медіаосвіти: бібліотечний модуль")

http://library.kherson.ua/mediauroky/7_klas/7_klas_tema5_pidsumkovyj.pdf